

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Beowulfes Beorh eller Bjovulfs-Drapen, det Old-Angelske Heltedigt paa Grund-Sproget

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Beowulfes Beorh eller Bjovulfs-Drapen, det Old-Angelske Heltedigt paa Grund-Sproget", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 129. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1861_1290-txt-shoot-idm14881.pdf (tilgået 04. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

XV-XVI.

(1843-2092.)

Indholden er deels *Hrodgars* og *Bjowulfs* Betragtninger over Kampen og dens Udfald, og deels *Bjowulfs* Belønning ved Indtoget i den frelste, istandsatte Hal.

V. 1845:stóð on stapole,

synes vel baade *Thorpe* og *Grein* saa sikker i deres Sag, at de ikke engang giætter paa "staðole" som *Rask* erklærede for en nødvendig Rettelse, men da jeg i sin Tid ogsaa har glemmt at anmærke den, er den maaskee slet ikke faldet dem ind. Jeg staaer i alt Fald fremdeles fast paa "staðole", da jeg ikke troer, man kan staae "on stapole" uden at staae som paa Toppen af et Taarn eller dog af en Sule, og der veed jeg at *Hrodgar* stod ikke og holdt Tale med Dronningen og alle Damerne ved Siden.

V. 1865:weá wid scofen,

oversætter *Grein*: "es nagten weite Wehen der Weisen jeden", men saa maa han dog ogsaa med mig læse:

weán wið-scofon
witena gehwylcne,

skiøndt jeg ogsaa gierne med ham læser: "wið-scofon".

V. 1883-85:

þæt hyre eald metod,
éste wære,
bearn-gebyrdo.

tage baade *Thorpe* og *Grein* for gode Vare, som om man ved at tage "éste" og "wære" hver for sig, kunde faae ud, at Gud var hende naadig ved Barne-Fødsel; men deels er det mig ufatteligt *uden* Text-Forandring, og deels er "éste-wære" ligesom "frioðo-wære" v. 2185 og 4556 sikkert et sammensat Nævnings-Ord, saa *Noget* maa der forandres for at faae Mening i det, og naar der stod et passende *Verbum* foran "metod" istedenfor det i alle Maader urimelige "eald", da vilde Meningen klarlig være, at Gud i Kiærlighed havde undt hende Barne-Fødsel. Da Rimstaven maa være en Vocal, skal vi sikkert læse "þæt hyre an metod", thi Præsens, som Skjaldene altid skifter med, er her ganske i sin Orden.

130V. 1923-26:

þæt he for hand-gripe
mínum scolde
licgean líf-bysig,
bulan his líc swice;

skal sikkert, som alt *Kemble* foreslog, efter *Rimstaven* læses "mund-gripe", men *Thorpes* Forslag at læse "lícs-wice" duer ikke, og Meningen er, "naar ikke hans Krop *svigtede*", som vi læser v. 1617-18 den gjorde: "se líchoma láestan nolde", Kroppen vilde ikke holde, og v. 1628-29: "seonowe onsprungon, burston bán-locan", Senerne sprang og Knoklerne knak. At "þæt he" v. 1923 fattes hos *Grein*, er kun en urettet Trykfeil.

V. 1930-31:

nó ic him þæs georne ætfealh,
feorh-geniðlan,

er misforstaaet af *Thorpe*, men rigtig oversat af *Grein*: "nicht so fest packte ich den Feind des Lebens", thi Sammenhængen er: aldrig klemde jeg Fienden saa alvorlig, at jeg, da Gud ikke vilde, kunde lamme hans Gang.

V. 1932-33:

wæs tó fore mihtig
feónd on féðe,

er ligefrem: Fienden paa Fode var Farten mægtig, saa jeg kan ikke vide, hvad der har fristet Udgiverne til at

trykke "foremihtig" sammen, som desuden kun vilde rime sig daarlig med det da mere end overflødige "tó" foran.

V. 1934-37:

hwæðere he his folme forlét
tó líf-wraðe
lást weardian,
earn and eaxle,

seer man vel strax, at "last weardian" ikke, som *Thorpe* har tænkt, er eller kan være "to guard his track", men som *Grein* har givet det "liegen lassen" da Meningen aabenbar er, at *Grændel*, da han løb, maatte lade baade Haand og Arm og Skulder i Stikken. Derimod tør jeg ikke med *Grein* oversætte "to líf-wraðe" zur Lebensbergung, thi vel var det for at *bjerger* sit Liv, at *Grændel* løb fra sit Gribetøi, men wraðe ɔ: wræðe er jo egenlig et *Baand* og kun fra denne Side en *Understøttelse*, saa jeg troer snarere vi skulde læse "líð-wraðe" og oversætte: han lod sin Haand tilligemed Leddebaandet, Arm og Skulder tilbage. I min Oversættelse seer jeg ogsaa, jeg har fundet Nødden for haard at knække og derfor ladt den ligge.

131V. 1962-65:

foran áeghwylc wæs
stéda nægla gehwylc
stýle gelícost,
háðenes hand-sporu,

oversætter jeg ligefrem: foran enhver (af Fingrene) var der en skarp Nægl ved Staal at ligne, Hedningens Haand-Spore, hvorved jeg kun forudsætter, at der for "steda" skal læses "stedig", og for "sporu" læses "spora". Havde for Resten, som *Grein* forudsætter, Anglerne et Adj. "steda" svarende til det Engelske "stiff", da behøvedes forsaavidt ingen Rettelse, men da det gamle "stið" aabenbar svarer til det nye "stiff" har jeg nogen Tvivl derom.

V. 1969-74:

þæt him heardra nán
hrínan wolde
íren áer-gód,
þæt þæs ahlæcan
blódge beadu-folme
on-beran wolde,

har baade *Thorpe* og *Grein* givet en Oversættelse, som i Uforstaaelighed dristig kan maale sig med Originalen, og vel er den et fortvivlet Sammensurium, men det kan dog opredes, naar man v. 1972 vil læse "þe" for "þæt" og tager "on-beran" v. 1974 blot for en anden Skrivemaade af "on-birian". Da bliver Meningen, at alle sagde om *den*, der havde smagt *Grændels* Klo, at han vilde aldrig faae haardere Staal at føle.

V. 1975-77:

þá wæs haten hreðe
Heort innanweard
folmum ge-frætwod,

mener Udgiverne at kunne helbrede blot ved at sætte "hraðe" for "hreðe" og oversætter saa rask "then was quickly ordered Heort inward to be with hands adorned" og "*Auf Geheiss ward hurtig Heort innen mit den Hånden geschmückt*", som om det virkelig stod der, og selv *Grein* har mod Sædvane aldeles overseet mit gamle Forslag at læse "heáh-timbrede" som, uden at være større Forandring, løser Knuden; men jeg gientager desuagtet dristig mit Forslag kun med Spørgsmaalstegn efter "*ingen bedre?*"

V. 1998-2009:

Nó þæt ýðe byð
tó be-fleónne,
132(fremme se þe wille!)
ac ge-sacan sceal,
sáwl-berendra [áeghwylc],
nýde ge-nýded,
niðða bearna,
grund-búendra,

gearwe stówe,
þær his líc-homa,
leger-bedde fæst,
swefeð æfter symle,

har ikke mindste Vanskelighed, naar man kun lægger Mærke til, at "ge-sacan" her maa betyde at stride for, "forfægte", thi da staaer der, i Anledning af *Grændels* ulykkelige Flugt: det er ingen smal Sag at flygte, prøve det, hvem der vil! men enhver dygtig Karl skal vide at forsvare den Plet, hvor han reder sit Leie og sover Rusen ud efter Gildesfærd. Dette, som stemmer overeens med v. 2477-94, har imidlertid Udgiverne ikke seet, skjøndt jeg alt 1820 udtrykte det rundt og ret paa Dansk:

Det dog er en tvungen Sag
For hver ærlig Kæmpe,
Naar han gaaer fra Mjød og Vin,
Krogen, trods al Fare,
Hvor han hviler Kroppen sin,
Mandig at forsvare.

Udgiverne har da, ved at læse "ge-sécan" for "ge-sacan", faaet ud deraf, at Skjalden, uden al Anledning og Sammenhæng, skulde anvendt over ti Linier paa at sige os, at naar vi er døde, skal vi begraves. Maaskee skulde vi for Resten i første Linie læse "yde" (eade) for "ýðe", saa Overgangen faldt saameget lettere: der er ingen Lykke ved at flygte.

V. 2022:fægere gepægon,

har *Thorpe* giættet paa "fægene" og faaet Roes derfor baade af *Bouterwek* og *Grein*, men det ligner dog ikke vor Skjald at sige: *fuldglade* de vare og *glade* de toge saa mangt et Mjødbæger, saa der maa vist have staaet et andet Ord, og hvis gamle *Somner* har Ret, som han pleier, saa "fætere" kan betyde "flyvende", da har der sikkert staaet "fætere gepëgon", det gik *flyvende* med Bægerne.

V. 2032 maa vi oversætte "penden" ved "hidtil", da vi seer, af *Vidsidsmaal*, at der ganske rigtig blev Ende paa Venskabet mellem *Hrodgar* og *Hrodulf*.

V. 2056:walan útan heóld,

har pint alle Fortolkerne og mig selv ikke mindst, uden at jeg endnu 133kan finde Knuden ordenlig løst. Nu falder det mig imidlertid ind, at vi paa Dansk har Ordet "Valk" der, ligesom det tyske "Wulst", kan bruges om enhver *Krands*, ogsaa en *Krands*, som ved Smedning bruges til at binde og forstærke. Da nu ogsaa Anglerne havde Ordet "wealc" eller "walc" der kunde have samme Bemærkelse, saa foreslaaer jeg at læse:

walc on útan heóld.

V. 2057-59:

þæt him fela láf
frécne ne meahton
scúr-heard sceððan,

som Udgiverne har havt saa travlt med, kun fordi de ikke vilde finde sig i, at Sværdet ligesaa godt kan kaldes "fela láf" som "Hréðles láf", kan let komme i Orden enten ved blot at læse "meahte" for "meahton", eller ved at læse "láfe" og "scúr-hearde".

V. 2066-67:

on flet teón,
in under eoderas,

har vel ikke forarget Udgiverne, men mig synes dog, det baade paa *Skjaldens* og paa *Hestenens* Side er en betænkelig Sag, og jeg ønsker derfor at læse, ligesom v. 1723 on ge-flit, saa Skjalden vil sige os, at Hestene kom dansende *omkap* ind i Borgegaarden.

V. 2076-77:

næfre on óre læg
wíd-cúðes wíg,

har Udgiverne slet ikke villet ændse mit Raad, at man skal læse "wicg", hvor Talen aabenbar er om en *Ridehest*, saa jeg maa gientage det, og ventelig skulde vi læse, som jeg strax giættede "wíg-cúðes wicg". *Grein* har jo vist nok Ret i, at "on óre" kan være "i Spidsen", men det passer ikke her, saa jeg tænker endnu

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

som 1820, at der har staaet "næfne on eare læg" og at det har været en Talemaade om en Stridshest, som Skyhaarene var blæst af, ligesom vi kunde sige om en saadan Hest: den spidsede aldrig Øren eller den lagde aldrig Ørene tilbage midt i Krigslarmen.